

'ออกแบบชีวิต'ยุคดิจิทัล 'ม.มหิดล'เติมทักษะเฟรชชี

กรุงเทพธุรกิจ ● ปรากฏการณ์ "ดิสรักชัน" ที่มาจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร ทำให้สถาบันการศึกษาหลายแห่ง ต้องตั้งรับและปรับตัว จัดการเรียนการสอนให้ตอบโจทย์ไลฟ์สไตล์ผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

มหาวิทยาลัยมหิดล ได้พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน โดยล่าสุดได้เปิดสอนวิชา "การออกแบบชีวิต" เพื่อสร้างทักษะชีวิตและเตรียมพร้อมนักศึกษาให้สามารถเผชิญโลกยุคใหม่ได้อย่างมีภูมิคุ้มกันอุปสรรค และความท้าทายในชีวิต

สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล เปิดให้นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ทุกคนลงทะเบียนเรียนวิชา "การออกแบบชีวิต" (Life Design) ในเทอมแรก ของปีการศึกษา 2562 สัปดาห์ละ 1 วัน ในทุกพฤหัสบดี

เป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาความรู้แจ้ง รู้จริง ทั้งด้านกว้างและลึก เกี่ยวกับชีวิตของตนเองและผู้อื่น ได้ทบทวนชีวิต ใช้กระบวนการคิดวิพากษ์ สำรวจสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น (Active Learning)

กิจกรรมการเรียนการสอนในวิชานี้ อาทิ การอภิปรายกลุ่ม การจัดทำแผนที่ความคิด การระดมสมอง การสืบค้นข้อมูลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อ การศึกษาดูงานในสถานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านเด็ก เยาวชน และครอบครัว สังเกตการณ์และเก็บข้อมูล การวิเคราะห์

 อ่านต่อหน้า | 4

▶ ต่อจากหน้า 1

ออกแบบชีวิต

กรณีศึกษา สะท้อนคิด (Reflection) และการสรุปการเรียนรู้ร่วมกัน

อีกทั้งจะมีการนำเสนอ โครงการงานชีวิต (Life Project) ของตัวนักศึกษาเอง โดย

มุ่งให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิต พัฒนาการมนุษย์ บทบาทครอบครัวและชีวิต ในมิติของพัฒนาการ ปัญหา อุปสรรค และการบริหารจัดการชีวิต ตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น จนไปถึงการสร้างครอบครัว

จุดเด่นของวิชาการออกแบบชีวิต คือ การบูรณาการศาสตร์และศิลป์วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ การบริหารและปรัชญาเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งนักศึกษาจะสามารถประยุกต์ใช้ความรู้สหวิทยาการ ในการวิเคราะห์วางแผน และรับมือกับสถานการณ์ปัญหาสังคม สามารถพัฒนาความรู้ และปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง มีความเข้าใจตนเอง ตระหนักในคุณค่าของชีวิต และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความหมาย

นอกจากนี้ ยังสามารถใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อถ่ายทอดความรู้ เพื่อส่งเสริมการปรับเปลี่ยนคุณภาพชีวิตที่ดีในสังคม สามารถออกแบบและพัฒนาชีวิตตนเองเพื่อสุขภาวะที่ดีได้

อาจารย์ "ธาม เชื้อสถาปนศิริ" หนึ่งในผู้สอนรายวิชาออกแบบชีวิต ในหัวข้อ "การออกแบบชีวิตมิติโลกเสมือนจริง" สะท้อนภาพว่า วัยรุ่นสมัยนี้ใช้ชีวิตในโลกเสมือนจริงมากเกินไป และให้คุณค่ากับมันมากเกินไป

"วิชานี้จะสอนให้นักศึกษาให้สามารถออกแบบชีวิตในโลกเสมือนจริง โดยให้ลองเปรียบเทียบชีวิตจริง ในเชิงกายภาพของนักศึกษาว่าเป็นอย่างไร ความเป็นมนุษย์ดิจิทัลและกายภาพมันแตกต่างกันอย่างไร การออกแบบชีวิตที่สมดุลในสองโลก จึงเป็นเรื่องที่เราควรทบทวน วางแผน แม้กระทั่งการเลือกคู่ครอง การมีแฟน มีคนรัก หรือการคบเพื่อน เหล่านี้เป็นเรื่องใกล้ตัวนักศึกษามาก บางคนสนใจเรื่องการทำธุรกิจ การวางแผนหลังเรียนจบ หรือวางแผนจะทำหลายอย่างในขณะเรียน"

อาจารย์ธาม บอกว่า เราจะชวนนักศึกษา มาวางแผนการบริหารจัดการชีวิตให้สนุก เราเชื่อว่า "เป็นวัยรุ่นมันเหนื่อย" เพราะอาจารย์ทุกคนล้วนผ่านมันมาแล้ว แต่สมัยนี้

อาจมีบริบทที่แตกต่างกันออกไป เราอยากให้นักศึกษามีทักษะชีวิต (Life-Skill) ที่ทำให้ชีวิตมีภูมิ เราไม่ได้สอนให้เหนื่อยน้อยลง แต่เราอยากช่วยให้นักศึกษาสนุก และมีความสุข สมดุลกับชีวิตมากขึ้น

วัยรุ่นสมัยนี้เป็น Google baby ที่โตมาในสื่อเทคโนโลยีที่แสวงหาคำตอบได้ง่าย เราจึงไม่ผูกขาดคำตอบ แต่เราจะสอนให้นักศึกษาได้เรียนรู้ว่า ความเสี่ยงในชีวิตมีอะไรบ้าง และเปิดโอกาสให้นักศึกษาให้รู้จักคิด รู้จักตั้งคำถาม โดยจะไม่มีการขึ้นคำตอบหรือทางออกของปัญหา แต่จะให้นักศึกษาได้รู้จักคิดและหาคำตอบเอง โดยมีอาจารย์ทำหน้าที่เป็นเพียงผู้อำนวยกระบวนการเรียนรู้ให้นักศึกษาเท่านั้น **วิชานี้จึงไม่มีถูกหรือผิด มีแต่ความใส่ใจ ความลึกซึ้ง และการสำรวจตัวตนชีวิตของนักศึกษาเท่านั้น**

แรกที่เดียวตั้งเป้าไว้จะให้ Life Design เป็นวิชาสุดท้าย ที่มหาวิทยาลัยอยากจะสอน เหมือนที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดและเอ็มไอทีเปิดวิชาการออกแบบชีวิตให้กับนักศึกษา เพื่อเป็นเสมือนเข็มทิศ นำทางการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย การแปลงความรู้เป็นทักษะ เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาให้ก้าวข้ามผ่านปัญหา และเข้าใจชีวิตได้อย่างที่เขาจะให้ความหมาย

ที่สแตนฟอร์ด และเอ็มไอที จะเปิดเป็นวิชาสำหรับนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย และได้รับความนิยมมาก นับเป็นวิชาสุดท้าย ที่มหาวิทยาลัยได้สอนนักศึกษา ก่อนออกสู่โลกกว้าง แต่พอมาปรับเป็นวิชาศึกษาทั่วไป (General Education) ที่นี้เลยมีการลดทอนระดับของเนื้อหา ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

และมุ่งหมายว่าวิชานี้จะเป็นวิชาที่ทำให้ นักศึกษากลับไปแลกเปลี่ยน พูดคุยกับพ่อแม่ ครอบครัว เพื่อน และเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างในสังคมมากขึ้น